

2024

MAOLA

(Modern Indian Language)

Full Marks : 100

Pass Marks : 33

Time : Three hours

The figures in the right margin indicates full marks for the questions.

OMU (Section – A)

Mocholeshe Kophroleshe (Prose)

Ano kowo khru hi olapo 60 – 80 leino kola rühio:

1. 'Orakhekho' koso chüna sü kohibvüo sowe rühio. 4
2. Larü itsü kazhü modo lowo bue meino adei yi tto petile ticho nekaprü va süno thewo katiwe ticho kortio no anada pekowo sü rühio. 4
3. Hina Gopetto yi hi adei vano Omopi tto kowe? Ye kaniko chüthu miki no pfo no adei itsü mocho lowo Hina Anthonio he vue? 4

Ano kowo khru hi olapo 50 – 60 leino kola rühio.

4. Adochupra kowo mei moli ikhru ilopra kowo phahehi opfü ophe ye olehi kohibvüo ota krücho pratiwe? 3
5. Leshi kostü ticho hi alia yi duno lijü konghüo kalei sü ota orimoe ticho hi adei vanoe? 3

P.T.O.

6. Ojüphe oru kahei kochuna thi Manipur lei hie choho kajü ota krü kapra khru sü rü hio. 3

Ano kowo khru hi olapo 30 – 40 leino kola rü hio.

7. Tolejü yi pfozhü kajüo no ovochü lei adei vota molu tawe? 2
8. Kohibvüo Shudzüni na khramei süno opfü heno peishe khole moe tto ovo sowo pfüwe? 2

Omu (Section – B)

Chashila (Poetry)

9. 'Le Ahrulo' ticho Chashila ti rüzhu (Summary) rü prahio. 4

10. Achovo odzü kappa imei hrü,

Kakhri kakha to moli okri pralo hroe.

Chüprapo no kava nele chahri hri kolo thino,

Prome pralemoe odzü kaphi kahe yi sa moli.

Kashio no amocho sü rü prahio. 4

11. Rolei khro süno nü torü pfo cho tie,

Takolo itamei asa azhule.

Tapha mami zhüo hrülo koru hesü,

Tokhru chüli pfo riko lole sherao.

Kashio no amocho sü rü prahio. 4

12.	Kashio no adei duno 'Kaniko sũ zhũlo sũe' tto pewe?	2
13.	'Taveizũ kata achemoe' ticho sũ kashio no adei vano pewe?	2
14.	Adei no vakro pfo bue tiwe?	1
15.	Kashio no adei yi hino mamei zhũe tiwe?	1
16.	Kashio no 'Hra prahio' ticho hi adei phrahio tiwe?	1
17.	Chavalei chupra hili adei nele tiwe?	1

Omu (Section – C)

Kophro (Reading)

18. Akhru pei pikowo oko hi phro lowo ano kowo khruhi kola rũhio.

Deni Chũlu kalihe mopfu chani oto makratie. Sũpha chũsũ ochũ machiso irũngho pimo kotu duno odo detholo motie, kochuchu detho kahi khruise odzũ thu tiwo otho mashũlo komo kolimo pfolelei ovu opro khru-e kali khũ-e pramotie.

Ocha omo pramo kotu kolimo inghũlei ovu opro , rashũ mami (fruit) kotu-e kali khũ-e pramotie. Odzũkhe ye korũlei dzũ thopfũ –e thukhri titiwo odolei kho korũlei kho (fish) thopfũ-e thikhri titie. Sũduno koto kosho kolimo odzũ kotu-e nechũlo hrotie. Sũpha chũsũi ovũbu dzũlowo odzũ chũrũngho lowo sũ sũno choho boto ye charũ kokrũwe. Sũbvũ kocho chũlu leisũ otu morũ kotu-e opro tokolo hotiwo thikhri titie ye omei-e pajũ thitie.

Oto makra kocho chũsũ osa chũkhei ina lowo ifũ (below the stomach) leisũ korũ lei tsuto (stone) no tho chofii (fill) pfũwo opfo masa bulei sii maka piwe

buwe ye ochibi kama (a kind of grass which bear fruit like potato under the ground) tasü latowe. Süpha chüsü obi likhei thowo kochuchu pralowo obisü betowe. Adeisono tikochowo ochü koko chühi ocha omo kakrü pralomo tie obi hi pralo kowo duno. Süduno izhode-e kotsümei no kape, sümo nemo buwo ochü kotiwo oto makra ti-e sümo, süduno obi mati hi mohowo shüe to pekola vuwe.

- (a) Machi so ochü irü ngho pimo kotu thisü adei pratie? 2
- (b) Adei vano izhode-e kotsümei no obi mati mohowo shüe to pekola vuwe? 2
- (c) Oto makra kocho chülu chühi ocha omo pramo kotu kolimo adei kakrü ota krü pratie? 2
- (d) Oto makra kocho chülu chühi adei dzüno choho boto ye charü kokrüwe? 1
- (e) Oto makra kocho chülu chüsü adei vano ifü lei sü korülei tsuto no tho chopfii pfüwo buwe tiwe? 1
- (f) Pihhi kotho chüpe khru hi lathe machi so rüchio : 1×2=2
- (i) charü kokrü
- (ii) Oto makra

19. Pihhi kotho oko hi phrolowo ano kowo kola hi machi so rü pihio.

Deni chochü omei kali tamei chühe sü omei kosü bue. Opfo kahrü lei woli opfo no ovo solowo opfü ye ona yi koki piwo hrüe. Ana opfo thi kotu thisü opfü ye ona sü mazhi mamiwo hrüwo butie. Opfü ona hi larü sü moe. Onato hi larü

modo le tie koto koho duno modo buwo the wotie.

Onato hino ikhru kapra chü sü pfono opfü pfonghi mazhi hi mocho lowo pfono rusomei solowo opfü pfonghi chovolo koru duno tto rusomei vo sotae. Sütoko pfono okhro tsü sü opfü he pfo tolo sü cheque kasha no movu piwe. Ana opfü süno larü sü komo duno onano chüthi movuo se tto pfo pimokhu khrulei hi thohi tho beiwe.

Ona süno mochoe izhowo, 'Apfüe olemazhi mo chovo shuwo bule' tto pfo ala pfole leino mochoe. Ana opfü no mocho kocho sü woli, 'ana no ayi kasha pibotie' tto ona yi sü ora ro shupfo bu beiwe.

Kaniko sü ona no shoti vue, ana opfü süno ona yi sü keibo tie, ye ona sü okhro pra shutie. Ona süno, "Apfü, ni adei sono ayi kakrü nimoe?" tto ano hi lie Opfü süno pe, "Ai mazhi mami pfo hrüwo bue ni ayi kasha ko masi vupi chomoe. Süduno ai niyi adzüphie" tto petie.

(i) Opfü ye ona yi sü atheno koki pie?	1
(ii) Opfo thi kotu thisü opfü ye ona sü kohibvüo hrüe?	1
(iii) Ona no adei duno rusomei vo so ta tie?	2
(iv) Ona no adei movu pie ye opfü no adei koe tto mocho lotie?	2
(v) Ona süno opfü sü kohibvüo bule tto mochoe ye opfü süeh adei tto mochowo bue?	2
(vi) Ona no shoti kovu chü opfü no pfo yi odzü phio kobu ko sü adei dunoe?	2

Omu (Section – D)

Korü (Writing)

20. Chongha (Buffalo) vano olapo 100 – 110 leino rüchio. 8
21. Mapechü kali ni kasao zhü amono chüthu sü asao manilo tto ilo pio rü pihio. 7
22. Maomei no NH-2 vano amazhü nekolo duno olapo 70- 100 leino rü pihio. 5

Omu (Section – E)

Olalu (Grammar)

23. Peshu hi adei tiwe? Anada kali rü pihio. $1 \times 2 = 2$
24. Pihü kotho chüdachü khru hi lathe rüchio. $1 \times 2 = 2$
- (a) Ozhi kajü movü ngho ovu koto so:.....
- (b) Oruzhe no ochü zhe holi kowo so
25. Obu masa khru hi chüpe machi no rütho pihio. $1 \times 3 = 3$
- (a) Charilo _____ bvütie.
- (b) Mathalo _____ bvütie.
- (c) Madalo _____ bvütie.

26. Lathe krü krüo olako kahei kochu rü prahio.

2×2=4

(a) Kohrü

(b) Kama

27. Pihi kotho modzü khula khru hi ashi khula lei hi rü koda thohio.

2×2=4

(a) Kokini no Sazüro yi leshtie.

(b) Otsu shi kosowo no tukhu khuwe.

(c) Ashuhrü no koro sü hru pie.

(d) Kosa süno ozhe yi tsü lotie.